

Nr 200.

Av herr **Persson** i Stockholm **m. fl.**, *angående stipendier och understöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter.*

Vid den omorganisation av den lägre lantbruksundervisningen, som beslöts av 1939 års lagtima riksdag, beslöts jämväl en ganska betydande höjning av elevstipendierna. Motiveringen därför var att de förutvarande stipendierna ansågos vara alltför små. Just jordbrukareungdomens ekonomiska svårigheter ansågos förklara, varför skolorna dittills inte erhållit den avslutning och följts med det intresse från jordbrukareungdomens sida som ansågs både önskvärt och nödvändigt. I fullt medvetande om de stora utgifter som bevisandet av skolorna medförde jämte den direkta inkomstminskningen, som blir en följd av att elevens arbetskraft under kurstiden inte kan utnyttjas, godkände riksdagen utan större tvekan de av Kungl. Maj:t föreslagna stipendierna. De skulle utgöra vid lantmanna- och lantbruksskolorna 20, 40 och 60 kronor i respektive första, andra och tredje behovsgraderna per månad. Därjämte skulle eleverna vid helårskurs vid lantmannaskola tillförsäkras ersättning med omkring 200 kronor från skoljordbruket per år. För eleverna vid lantbruksskolor skulle utgå 75, 150 och 250 kronor om året i respektive första, andra och tredje behovsgraderna. Även för specialkurser skulle motsvarande stipendiebestämmelser gälla och reformen skulle genomföras med läsåret 1940—41.

Emellertid har riksdagen och regeringen med åberopande av statsfinansiella svårigheter inte anslagit tillräckliga medel för effektivering av beslutet om stipendiernas storlek. I stället för beräknade 450,000 kronor under budgetåret 1941/42 anslogs endast 375,000 kronor. För nästkommande budgetår har särskilda framställningar gjorts från lantbruksstyrelsen samt av styrelsen för svenska lantmannaskolors lärareförening, vari hemställts om förhöjning av stipendierna. Den sistnämnda framställningen går ut på att stipendierna borde höjas i enlighet med det beslut som redan fattats av 1939 års riksdag. Lantbruksstyrelsen har beräknat på grundval av att stipendierna höjas ett förslagsanslag å 567,000 kronor.

Dessa framställningar äro inte orimliga. Det bör inte minst observeras vilken betydelsefull försämring av penningvärdet som ägt rum sedan 1939. När beslutet då fattades, beräknades levnadskostnadsindex till 169. Det är redan uppe i 227. Det är ett rimligt krav att landsbygdens ungdom skall ha ekonomisk hjälp vid sin yrkesutbildning. Den minskning av elevantalet vid jordbruksskolorna som, enligt vad vi erfarit, ägt rum på sistone är mycket oroande och bör motverkas genom att staten ekonomiskt underlättar för ungdomen att studera.

Regeringen har emellertid nedprutat lantbruksstyrelsens mycket moderata krav från 560,000 kronor till 425,000 kronor. En sådan sparsamhet måste vara missriktad.

Vi ha icke varit i stånd att detaljerat fixera det belopp som skulle vara nödvändigt för att genomföra 1939 års riksdagsbeslut om stipendierna men anse, att omkring 700,000 kronor skulle åtgå därför.

Vi föreslå med hänvisning härtill,

att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag, nionde huvudtiteln nr 29 »Lägre lantbruksundervisning m. m.», måtte för sin del uttala att de stipendiebelopp som fastställdes 1939 av riksdagen böra utgå under nästa budgetår; samt

att till understöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter m. m. anvisa i förslagsanslag kronor 425,000.

Stockholm i januari 1942.

Set Persson.

H. Hagberg.

K. Senander.